Gyulafehérvár. XXXV. évfolyam, 49. szám. 1912. december 7.

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: GYULAFEHÉRVÁR (VÁR.) — Telefon szám 16.

Felelős szerkesztő: SOÓTHY GYULA. LAPTULAJDONOS AZ ERDÉLYI RÓM. KATH. IRODALMI TÁRSULAT

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — — — — 8 kor
Félévre — — — — — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — — — — 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Szegény haza.

Valami elképzelhetlen és különös helyzetben vagyunk mi magyarok itt — Magyarországon. Ezer éves multunk és ezeréves mult után — ha átéljük a multat ismét, ha eszünkbe jut, hogy a hazai rögök multját magyar emberek esze, karja s vére tette olyan széppé és legendás események színhelyévé — és ha elnézünk azon élet fölött, amely a magyar rögök felett most zajlik — hát úgy-e kedves olvasó — a szép ezer éves mult után döbbenetes rémület száll szivünkbe, mert küzdenünk kell a magyar földért, magyarságunkért. Hát nem különös helyzet ez? Melyik országban van hasonló eset, és még hol ennyire tragikus a nemzet fiainak sora, hogy veszendőbe induljon a történelmi örökség? A germán büszkén beszél a „német Rajnáról", beszélhet, mert a mennyi jogcímmel megszerezte a Rajna-mente térségeit, ugyanannyi és még több jogcímen az övé most is. Németország — a németké — és Magyarország — —? ... amennyivel kevesebb bogárhátú kis házból gomolyog fel a füst — a házi tűzhely füstje—, minél inkább gyarapodnak régi udvarházak utolsó gazdái, kiverve az ősi földről, és minél inkább kozmopolitává tette a magyar embert az új faj szipolyozó rendszere — napról-napra annál inkább megritkulnak azok a szálak, amelyek a magyar embert földjéhez kötötték és a magyar földet, a magyar hazát a magyar ember szivéhez. Dekadencia van annyira, hogy érdekeink — mint faji érdekek forognak veszedelemben, és amennyire pusztul a magyarföld, annyira távolodunk a haza fogalmától és érzésétől. Kezd a haza elavult fogalom lenni.

Az 1867. utáni liberálizmus atyamesterei a demokráciát, szabadelvűséget és a kozmopolitikus nyugatiaskodást, idegen nemzetek felkapott eszme-csoportjának behozatalát mint hazafias missziót üzte és a következetesen alkalmazott módszerek eredménye, hogy ma már igazi — lélekre, jellemre nézve — ősmagyar-tipus — nem mindennapi látvány a magyar földön. Pusztul a föld, a mult tradicióinak s régi dicsőségünknek jelenete torkolló vénái kezdenek kiszáradni.

De mondani fogja valaki — igaz, van demokrácia, de ennek okai inkább társadalompolitikaiak, s amint szociologiai szükségszerüséggel bekövetkezett az eredmény, éppen úgy meg is szüntethető. — Igaz, ezt nem lehet letagadni, de hát ne fájjon az ember lelke, ha elgondolja, hogy mindezeknek nem kellene így lenni, ha az illetékes tényezők minden csarnok és érdekpolitikának nem szolgáltatták volna ki a magyar elemet, amely belesodródva a kenyérharcba — lassan kiszorítva földjéről, munkahelyéről, feledte a multat, mert sanyargatta a jelen? . . .

A nyomorúság — a sok csapás s ezek nyomában járó adófelemelések — a politika mocsara, melybe megfeneklettünk, így dolgozik a haza fogalmának kiölésén.

A mai liberális áramlat csak szedvesz-szív-vetköztet, de nem ad és nem ruház. Meddig fog ez még tartani?? Mikor jön el a karácsonyi béke: a Pax?

Az ünnepek számát leszállító pápai rendeletről.*

Ismeretes már az ujságokból, de meg annakidején sürün szóbeszéd tárgyát képezte az a tény, hogy Szentséges Atyánk, X. Pius pápa még a múlt évben, 1911. jú-

* E pápai rendeletről Jámbor László S. I. érdekes röpiratot adott ki. Most a — Borromeus — kitünően szerkesztett folyóirat foglalkozik vele s ez érdekesen megirt részt teljes egészében közöljük.

TÁRCA.

Sóhaj.

Forró vágyban reszket a nyiló virág:
Napsugár csókolja szivja illatát,
Hogy fény kisérje, fény legyen a társa
Tiszta szép álom ringassa el lágyan.

E vágyban reszket lelkem titkos álma!
Hulljon a lelkekre meleg napsugára,
Mária nevének hite, nagy szerelme!
— Egy fényes álom ezüstös szendere.

Sok szivnek imája a forró sóhajtás:
Maradjon örökre az a csodás forrás
Az Ő ragyogó, dicső, áldott Neve,
Hol csak megnyugvás, béke, vigasz terem.

Oh üljétek meg a Mária ünnepét!
E névnek illatos, meleg költészetét
Ha kipusztul a liliom virágja
Tünőben a lélek legragyogóbb álma!. . .

W. Földes Anna.

Egy kirándulás élményeiből.

Irta: **Kémenes Antal.**

Tömörkény László szegedi törvényszéki bíró köszvényét gyógyitandó egyik külföldi fürdőre utazott.

— Hála Istennek!, hogy az átkozott köszvénytől egy időre megszabadultam, — lélekzett fel Tömörkényné. Élhetek már egyszer az Isten s a magam kedvére is.

Tömörkényné, hogy a szabadságot értékessé, s a kirándulást kedvessé tegye, három büszkeségével Józsi, Elemér és Leventével visszatért Erdély girbe-görbe országába, szülőföldjére.

15 év repült el azóta, hogy utoljára látta bérces hazáját. Üzte a honvágy, hogy rokonait, jóbarátait viszontláthassa. Hogy egészségügyi szempontból is üdvös legyen a kirándulás, turista módra utazott.

Utiránya többek között a havasok ölén, egy kis faluba vezetett.

A falu végén egy cigány kis köztársaság éppen téglavetéssel szorgoskodott.

A cigányerények közt ismeretlen szorgalom felkeltette Tömörkényné figyelmét.

— Miért siettek a téglavetéssel? — kérdezte egyik cigánytól.

— Keresztelő lesz holnap a tanyánkon instálom s pénzre volna szükségünk.

— A te fiadat keresztelik?

— Igen instálom.

— Milyen ritus, vallás szerint?

— A cigányé, vagy másé szerint, a hogy Isten rendeli.

A keresztszülők megvannak?

— A keresztapa a vajda úr lesz, de még keresztanya nincs, mert az ükeme felesége meghalt s nem igen van hozzáillő. Isten áldja meg jó lelkét Nagyságának, bár elvállalná a keresztanyaságot. Éppen a vajda úrral megtalálnának — bíztatta a cigány.

A keresztanyaság kérdése kissé gondolkodóba ejtette Tömörkénynét.

— Vigye el a manó! — villant meg agyában. Az élet elég zordon, miért ne vihetnénk hát belé egy kis derüt is? Az extra keresztanyaság, miért ne illenék az élet tarkaságába?

Oberbauer A. utóda Budapest, IV. Váci-utca 41. A legjobb hirnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek, ruhák, zászlók. stb. gyára. — Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

lius 2-dikán kiadott rendeletével tetemesen apasztotta a súlyos bűn terhe alatt megünnepelni parancsolt ünnepek számát. E legfelsőbb rendeletet tárgyalták a mi főpásztoraink, a magyarországi megyéspüspökök Budapesten a hercegprimás elnöklete alatt 1911. november 9-dikén tartott tanácskozásukon. Azok voltak többségben, a kik azt ajánlották, hogy még egy évre az eddigi ünnepek csorbítatlan föntartását kérelmezzék Magyarországra nézve a Szentszéktől. A Szentatya kegyesen beleegyezett. De már végefelé jár ez az esztendő s a jövő 1913 .év január elsejétől kezdve nálunk is érvénybe lép a pápai rendelet. Tudnunk illik, sőt kell, hogy mi van e rendeletben? mi indította a Szentséges Atyát e rendelet kiadására? javokra szolgál-e e rendelet a katholikus híveknek?

X. Pius pápa eme rendelete szerint a jövő évtől kezdve nem lesznek nálunk sem kötelező ünnepek a következők: Karácsony másodnapja, vagyis szent István első vértanu ünnepe, s husvét és püskösd hétfője, Urnapja, Gyertyaszentelő-, Gyümölcsoltó-Boldogasszony napja s Kisasszony ünnepe. Nem lesz tehát ünnepnap december 26-ika, sem február 2-dika, sem március 25-dike, sem szeptember 8-dika. Az ország, vagy a hitközség védőszentjének a nevenapja sem lesz ünnep. De továbbra is megszentelésre kötelező ünnepek maradnak a következők: minden egyes vasárnap, továbbá a karácsony, újév, vízkereszt, vagy három-királyok napja, áldozó-csütörtök, Boldogasszony szeplőtelen fogantatásának az ünnepe december 8-dikán, Nagyboldogasszony, vagyis a b. Szűz Mária mennybevitelének ünnepe augusztus 15-dikén, szent Péter és Pál apostolok ünnepe június 29-dikén és Mindszentek ünnepe november 1-én. Szent Józsefnek az ünnepe március 19-dikét követő vasárnapokon, Keresztelő szent János születésének az ünnepe pedig június 29-dikét megelőző vasárnap lesz. Urnap, vagyis a legm. Oltáriszentség alapításának az emlékünnepe nyolcadával együtt a Szentháromság-vasárnapját követő, vagyis pünkösd után második vasárnapon és annak a hetében lesz. Jézus szentséges szivének az ünnepnapja Urnap nyolcadának a pénteke. De ez nem kötelező ünnep. Urnapi ünnepet és körmenetet ezentúl is tarthatnak az eddigi rendes csütörtöki napon, ha a hívő nép üdvére hasznosnak ítélik, de aznap nem kötelező súlyos bűn terhe alatt sem a szentmise-hallgatás, sem a szolgai munkától való tartózkodás. Nálunk Magyarországon továbbra is ünnep maradhat, s főpásztoraink intézkedéséből ünnep is marad augusztus 20-án szent István királynak a napja, de aki dolgozik rajta, vagy nem hallgat szentmisét, ezzel nem vétkezik. A hitközségek védőszentjeinek az ünnepeit, az úgynevezett búcsú-napokat ezentúl átteszik a következő vasárnapra, a mint eddig is szokásban volt sok helyen.

Ez a tartalma a pápai rendeletnek, a mely meglehetős nagy változást idéz elő az eddigi ünnepekben. Annál a legfőbb kormányzói jogánál fogva rendelte el ezt Szentséges Atyánk, amelyet legelső elődjétől, szent Péter apostol fejedelemtől örökölt, akinek ezt a megbizást adta az Ur Jézus: „Legeltesd az én báránaimat! Legeltesd az én juhaimat!" Ezzel a hatalommal éltek már többen az előző római pápák közül is. XIII. Kelemen pápa rendezte legutóbb nálunk az ünnepeket 1771 június 22-dikén kiadott rendeletével: eltörölte az egyes apostolok külön-külön ünnepeit, amelyeket azelőtt nyilvánosan megtartottak, meg a három sátoros-ünnep, karácsony, husvét és pünkösd harmadik napját, amelyet szintén ünnepként megültek. Őelőtte már 1642. szeptember 13-án kiadott bullájával VIII. Orbán pápa is korlátozta az ünnepek számát s megállapította, hogy mely ünnepeket kell megülni mindenütt az Egyházban. Aki azt meri állítani, hogy ehhez nincs joga a pápának, az hajótörést szenvedett a hitben, annak nincs katholikus hite, az nem igaz híve az Ur Jézusnak. Mert az Uristen csak ezt parancsolja: „Megemlékezzél róla, hogy ünnepeket szentelj!" — de, hogy mely napok legyenek azok az ünnepek, ennek megállapítását földi helytartójára, a római pápára bízta az Ur Jézus.

Mi indította Szentséges Atyánkat e rendeletének kiadására? Az atyai bölcseség és szerete. Ő maga nyiltan elősorolja az okokat; főképen a nehéz megélhetési viszonyokra hivatkozik. Azokon a szegény embereken akar segíteni, hogy bűn nélkül több napon dolgozhassanak és kereshessenek, akik a két kezök keserves munkájával tartják fönn önmagukat és családjokat. Miként az Ur Jézus, úgy ő is elsősorban a szegényeknek hírdeti az evangéliumot: Csak dolgozzatok, keresetek, édes gyermekeim, hogy türhetőbb legyen a sorotok! Megesett rajtok jóságos atyai szive, mikor látta, hogy a fölös számú ünnep szolgai munkától elvonó tilalma békóba verte kezeiket, s így sóhajtott föl: „Szánom a sereget." Csak gondolkozzunk komolyan! Vegyük a dolgot, a hogyan van! Több olyan községet tudok, ahol nyáron, a legsürgősebb aratási időben egymást éri két-három fogadalmi ünnep. Hétköznapra esik a hitközség védőszentjének a napja. Akkor sem dolgoznak. A búcsút nem ugyanaznap, hanem utána való vasárnap tartják meg. Akkor meg — mulatnak. A legények, a szolgák még másnap is mulatnak. Utána meg megint ünnep: augusztus 20-dika. S így egymásután csaknem egy teljes hét elmulik dolog nélkül. S a földeken hull-potyog a szem a túlérett kalászokból. Ha ezen lehet segíteni, hát csak okosság a segítség?! Ime, Szentatyánk segít, mikor azt mondja: Fiaim! ha hétköznapra esik a községtek védőszentjének ünnepe, aznap csak dolgozzatok szépen, nem vétkeztek, s az ünnepet tegyétek át utána következő vasárnapra s azt szenteljétek meg becsületesen!

(Folyt. köv.)

— Keresztanya leszek a purdénak hozta tudtára a cigánynak. S egy pár aranyat nyomott a markába azzal, hgoy másnap a kivánt időben keresztvíz alá tartja a fiút.

— Isten áldja — köszöntötte a keresztkoma jelöltet s hogy kiheverje az út fáradalmait, a közeli faluban tért nyugvóra.

Következő nap a nem mindennapi keresztelő megtörtént.

A jámbor asszonyok hamarosan a hír szárnyaira adták a nap szokatlan történetét. Nem csoda tehát, hogy a falu apraja-nagyja erről beszélt. A keresztelő nagy lakomájáról is tudott mindenki.

A keresztanya miatt látványosság számba ment a cigány köztársaság ebédje. S mert ez szép nyári vasárnapra esett: ott termettek a falu ifjai és vénei egyaránt.

Oly kiváncsisággal várt ki-ki a történendőkre, mint egy évvel ezelőtt lezajlott egyetlen „Komédiára"; a falu emlékezetében még élénken élő „dróton táncoiás"-ra.

Tömörkényné, mint az ünnepély királynéja, a legjobb étvágygyal fogyasztotta el ebédjét a fekete seregben. S hogy a cigányrokonságon kivül valami kedves emléket hagyjon a kis székely falunak is, ebéd után körútazott a faluban a rokonok és barátok kiséretében. A hét falu nem látott ilyen tarka társaságot. E miatt valóságos gyermektábor kisérte a díszes menetet. A bámulók szeme főkép a keresztanyán, az ünnep hősén függött; ki büszkén, önelégülten feszelgett a cigányvajda, a keresztkoma s három leventéje társaságában. Hogy a cigány ünnepélyt kapcsolatba hozza a székely ősi szokással, az utca szélén csoportosulókat lakodalmi kalácscsal s finom „nádmézes" pálinkával kinálgatta.

Egy-egy ilyen megállónál kijutott a kiváncsiskodó kérdezősködésből. A többek között egyik székely bácsi a „Nagysága" kilétét kihámozandó a rajta és gyermekein lévő turista ruha láttára, — kérdezte:

— Ugy-e instálom magik komédiások?

— Talán ördöge van, hogy eltalálta?

— Tudnak dróton táncolni?

— Hogyne , hisz ez a mi mesterségünk?

— Isten hozta körünkbe! — Ha akarja Nagysága, Péter Elek korcsmáros nagytermében estére csinálhatunk komédiát. Ott lenne az egész falu. Tavaj is votak itt komédiások, éppen ojanok, mint magik. Akkor es én furujáztam a Nagysága komája mozsikált, fia pedig gardonyozott.

S még a reja a komedija végibe ojan mulatságot csaptunk, hogy még a császár es megirigyelhette vona.

Ha beléegyezik Nagysága, most es csinyálhatunk komédiát.

— Brávó! — csak rendezkedjenek be!

— Azt akarom még mondani Nagságának, hogy később nehogy baj származzék belőle, hogy a fizetség nem pénz, hanem tojás lesz. A tavajiak is azt kapták.

— Jó lesz bácsikám, mert ebből vásáron jó pénzt lehet csinálni. Az előkészületek közül volt olyan sürgés-forgás, a milyent még a falu nem látott. Östére a színpad a falusi viszonyoknak megfelelőleg elkészült.

A falu népe összecsődült a látványosságra s izgatottan várt a komédiásokra.

Tömörkényiné meg is jelent gyermekeivel a kiváncsiskodók örömére. Mielőtt azonban előadásra került volna a sor, következő szavakkal vette le ezt napirendről:

Egy felhiváshoz.

Dvorzsák praelátus felhivásokat küldött szét, hogy nála vásároljunk kegytárgyakat és igy takarítsunk meg 5 koronát. A felhivás annyi mindent összezavar, hogy nehéz belőle kihámozni az igazságot. Többi között hivatkozik gróf Széchenyire is, aki szintén ajánlotta Dvorzsák praelátus szállítóját, Fustek Mártont, még pedig a következő rendelettel:

870. sz. Fustek Márton győri lakós aranyozónak engedélyt adok arra, hogy egyházmegyém területére szoborcsoporttal ellátott családi keresztjeit és egyébb kegyeleti tárgyakat árusíthasson. Egyben a plebános urak és hívek jóakaratába ajánlom őt annál inkább, mert a befolyó ár bizonyos hányadát Fustek Márton úr az épülőben levő sokorópátkai templom belső felszerelésének költségeire ajánlja fel.

Győr, 1912. évi jan. 28-án.

Gróf Széchenyi, győri püsp.

Nem akarunk sok szót vesztegelni az ilyen kalandos vállalkozáshoz, mint aminő a Dvorzsák praelátus uré, nem akarjuk azt sem nagyon hangsulyozni, hogy az egyház a papoknak tiltja a kereskedést, azt sem akarjuk kutatni, hogy honnan szerzi be a praelátus ur a kegytárgyakat, mert hogy nem maga állítja elő valamenynyit, az bizonyos, azt sem akarjuk felhozni, hogy ilyen vállalatok már sokszor kompromittálták az egyházi intézményeket; csupán csak azt az egyet kérdezzük tisztelettel, miképpen írhatta 1912. január 28-án gróf Széchenyi azt, hogy ő győri püspök, mikor mi úgy tudjuk, hogy abban az időben nagyváradi püspök volt?

TANÜGY.

A tanitói tevékenység ébrentartása.

A kapkodó, néhány napos és felületes szaktanfolyamok csak futólagos hatást, vagy aránytalanságot eredményeznek; a szorványosan rendezett továbbképző tanfolyamok az eddigi gyakorlat szerint a tudás mélyítésére, vagy az ismeretek rendszerének felújitására kevésbbé alkalmasak; a váltakozó rendszerek szeszélye szerint változó és váltakozó szaksajtóorganumok egy lépéssel sem visznek előbbre és talán kétkedést, bizalmatlanságot keltenek; a tanitóegyesületi gyűlések, vagy barátságos, üres összejövetelek, vagy a száraz, hivatalos pedanteria tartozékai, amelyeken csak meddő eszmepengetés folyik. Ezek és a hozzájuk hasonló tényezők ilyen alakban csak puszta kisérletek, amelyek a fenti kérdésre nem képesek megfelelni. Pedig érezzük, sőt tudjuk, hogy lényegükben hasznosak volnának. De éppen ez a lényeg hiányzik belőlük, ami próbálgatásokká és célszerütlenekké törpíti őket. A lényeg pedig a rendszeresség. Rendszeresség az időt, a helyet, a tényezőket, az eszközöket, módokat és mindazon mozzanatokat illetőleg, amelyek a szándéktól a kivitelben keresztül a célig egységesen átgondoltak. Persze, hogy a legnagyobb akadályok a pénz hiányából emelkednek s talán egyszerűen, ebből, mint terméketlen, nem boncolható alaptételből kellett volna az okfejtésnél kiindulnom és a „nincs"! szigorú határán túl nem lépnem. Mert hiszen a mindenkori kormányok, vagy iskolai főhatóságok erejükhöz mérten nagy áldozatokat hoznak az ügy érdekében; de úgy látszik, újabb források megnyitása nélkül áldozataik arányai a kérdés lényegét ezidőszerint nem birják megtartani

Mert feltéve, hogy az eddigi intézmények rendszeres és biztos megalapozást nyernének, mikre volna még szükségük a nép nevelőinek az egyéni akarattól függő, lelkiismeretes törekvés mellett társadalmi és tanitói készségük fokozása szempontjából?

Legégetőbb szükséglet, ami a tanitóság körében országszerte általánosan és nap-nap után megnyilvánul, — a megélhetés biztosítása minden jellegbeli különbség feltüntetése nélkül oly fizetésminimummal, mely a nagyobb anyagi gondok terhe alól a nép tanitóját felszabadítja, szétforgácsoló erőit teljesen a nép művelésére egységesíti. Ez az óhajtás — mondom — annyira általános, — a legközvetlenebb érdekeltektől a legmagasabb hatóságokig egyformán annyira kifejezett s a megnehezült árviszonyok rideg adataival annyira indokolt, hogy annak részletesebb fejtegetésébe bocsátkoznom ez alkalommal igazán felesleges volna.

A tanitói javadalmazáshoz hasonló szegénységű még a legtöbb helyen az iskolai felszerelés és berendezés is. És ez kulturánk állapotában a legsajnálatosabb tény. Nem elég a tanitónak, hogy anyagi gondok terhelik, hanem a felszerelés hiányai miatt állandóan iskolai tehervontatással kell küzdenie.

Amilyen könnyű a tantervekbe és utasításokba a tárgykörök anyagát kijelölni, olyan nehéz, sőt százszorta nehezebb megfelelő eszközök hiányában az előirt anyaghalmazt feldolgozni. Itt aztán a lelkiismeretes tanitó kézügyességének igazán hasznát veszi és ha minden áldozattal próbálja elhárítani a nehézségeket, a felszerelés körüli munkája akár egy agyagosnak, asztalosnak vagy művészi rajzolónak is diszére válik. De annál, a ki efféléhez nem ért, vagy erre alkalmas idővel nem rendelkezik, vagy megúnja a kevésbbé tökéletes és célszerüen csak ritkán alkalmazható eszközök készítését, bizony soványodik az eredmény s lelkébe költözik a tanitás unalma is. Aztán többé nem lehet beszélni nála a tanitói készség fokozásáról. Gondolom, nem szükség az előtt bizonyitanom, a kinek némi tiszta fogalma van a szemléltető oktatásról, hogy a népiskolákban, még a legjobb tanitó működése mellett is csak rendszeres, tanterv szerinti felszerelésekkel lehet normális eredményt biztosítani.

(Folyt. köv.)

— Kedves híveim a tojásokat haza vihetik, mert a komédia elmarad. Hanem a miért eljöttek, én fizetem meg; 300 lt. bor rendelkezésükre áll e helyen. Fogyasszák egészséggel, jókedvvel. S ne feledjék Tömörkényiné törvénybiróné tréfáját.

— Éljen Nagysága! hogy még sokat komédiázhasson, viszhangzott a jó kivánat. A kedves kis történet a keresztelővel kapcsolatban nagy eseményszámba ment.

A nép szivéhez, lelkéhez fűzte a humoros Tömörkénynét. A történet pedig nemcsak a nép szivében, hanem a falu krónikájába is feljegyeztetett. Az új rokonok körében aznap este még egy vacsorát költött el. S ünnep után búcsút vett tőlük s a kedves kis falutól. Egy pár mértföldnyire esett innen szülőfaluja. Hol övéit kereste fel. Az emlékezetes aranyszabadság hamar elrepült. Tömörkény úgy — ahogy kigyógyult a köszvényből. Hivatalos kötelezettsége vissza szólitotta állomáshelyére.

A törvénybiróné is akarva, — nem akarva, visszatért kincseivel a nyomasztó családi légkörbe. Az emlékezetes vakáció, melyet boldogság aranyozott be, — a multté lett. Azóta több mint egy évtized tűnt tova. Mialatt a köszvény még jobban nyakára hágott Tömörkénynek; a mi unottá, egyhangúvá tette hitvese életét.

Nyomasztó óráiban nem egyszer élősködött Tömörkényné a múlt emlékein, jelesen pedig a cigány keresztanyaságán. Sivár életének oázisára, nem egyszert örömmel szált vissza képzeletben.

A sors úgy intézkedett, hogy a cigány köztársaság rajokra oszolva, szétszóródott az országban a szélrózsa minden irányában. És a megélhetés könnyebb végét fogva, hol itt, hol ott lopásból tengette életét.

Tömörkényné keresztkomája történetesen Szegedre vetődött fiával, hol nyomára jött az előkelő rokonainak.

Kevés itt szereplése alatt boltkirablás miatt a cigány és fia törvény elé került. A lopás ügye történetesen Tömörkény elé került.

— Ő felsége a király nevében! — egy évre terjedő börtönbüntetést kaptatok — olvasta fel Tömörkény az ítéletet.

— Oh Nagyságos Ur instálom alásággal, ejisze sok lesz az egy esztendő.

— Befogad a szájad, mert itt nincs alku.

— No de mégis csókolom a kezit lábát, kevesebbre szabja a büntetést a Nagyságos úr; tekintse azt, hogy keresztkomások vagyunk.

— Micsoda beszéd ez!? — kérdezi álmélkodó hangon Tömörkény.

— Égjen ki a szemem, s vigye el ezer ördög az éhes hasamat; ha nem igaz, hogy a Nagyságos úr felesége az én komámasszony, ki ezelőtt 15 esztendővel tartotta kereztvíz alá purdémat. A rokonság kérdését nem firtatta tovább Tömörkény, mert benne felismerte felesége ifjabbkori humorát. Az annyi év után napvilágra került eredeti ötleten jó ízüt nevetett. Arról azonban eddig semmitsem sejdített, hogy felesége cigány nációval keverte rokonságba.

A törvény szigorát azonban a keresztkomaság nem enyhítette.

— Egy évre elzárattok! — ismételte tehát az ítéletet.

— Ha nem adnak kevesebb büntetést a Nagyságos úrék, hogy a purdék is éhen ne pusztuljanak, legalább a feleségemmel s az apró purdékkal együtt zárjanak be!

A kérdés természetesen nem talált meghallgatásra s igy a keresztkoma és fia bekerült a hüvösre.

Római levél.

—

Római ünnep a katakombákban.

(Szent Cecilia napján.)

Valami nagy őszinteség van a szent Cecilia ünnepekben. Templomának kongó harangja, zsolozmázó apácái nagyon a szívhez szólnak. Az a tisztelet, mely alakját körülveszi, a leánynak és a hősnek szól, a martirhalált halt hős leánynak. S a háttér az ünnephez a sok ezer vértanu nyugvóhelye — a katakomba.

A katakombákba el kellene vinni egyszer minden embert. Egy nagy világraszóló búcsút vagy népvárdorlást kellene rendezni. Azok a százados, mohos kőlépcsők ujra konganának, a kanyargós, sötét folyosókon kigyullana a mécs világa, ez a nagy labirint népes város lenne, hol élet lüktet, szív dobog, rezgő fáklyafények s párás hangok verődnek össze: „Sancta Cecilia — ora pro nobis." S aztán azokban a kis kápolna-fülkékben összejönni egy komoly szóra. Szónoknak talán legjobb volna egy nagy aszkéta-barát. Szijas fasaruival, vastag, durva csuhával. Szava kongjon, mint vészharang, logikája lekössön, mint a szeráfi szent Ferenc fehér kötele, szive — az nagyon, de nagyon a helyén legyen. Emeljen magával a katakombák martyrkörébe föl, föl, szent Cecilia angyal-akkordjáig. S aztán elmulna a nagy búcsú, a katakombákban kihalna a láng, de újra lenne a világnak kis Tarciziusa, nagy Sebestyéne, angyali Ceciliája, ha nem is a szentség glóriájával, de a martirok hitet bevalló erejével.

Mikor az ember a katakombákba le akar szállni, talán egy pillanatra nem tetszik az a gondolat, hogy a napot, a fényt el kell hagynia, s ott lent majd minden sötét, minden halott. Ne félj! ember — vigasztal a lélek — hiszen ők sem féltek a fényes lelkűek. Nézd! e meredek lépcsőn emelték le lassan, óvatosan azokat a nagy hősöket, azokat a nagy halottakat. Itt fal mellett két oldalt lobogott magasra a mécses, ha szótlan, könnyes szemű férfiak, meggörnyedt vállal hoztak valakit a fehér gyolcsban. A diákonus pedig vérkönnyel jegyzé fel a legújabb martirhalál évét, havát, napját. Ne félj! — ember ők sem féltek a fényes lelkűek. Jőjj, hisz kérges lelked sokkal több sötétséget látott már. Jőjj, ott len, ott lenn, bármily paradoxonnak is látszik, a sötétség világít.

Minden, ami a katakombákban van, temetőre vall. Földalatti, kivájt folyosóin nem lüktet a lármás élet, csendjét, magányát nem verik fel a kongó, nehéz léptek, nem hallatszik emberi hang! De mégis — mégis hiányzik valami, ami nekünk a temetőt temetővé teszi. Gondolom a sírhant, a kereszt, a virág, a zöldelő fű, és azok a mi nagy meséket suttogó, bókoló szomorú fűzfáink, vagy az olasz temetők szépsége: a komoly, gyászoló ciprus. A sírgödör, falba vájt üreg, a sírhant egy befalazott márványtábla, a kereszt, a név, év, halotti vers kezdetleges, cikornyás betűkkel a márványlapra vésve. A ciprusok helyét a sötétség, s hű pajtása a csend foglalják el. És mégis csak fényt láttam a görbe folyosókon s a csendet elverte az élet, a diadalmas élet szava: a dal, a martyrének. Ismeretes a régi keresztény szokás. A martyr vérét apró üvegecskékben fogták fel s óvatosan, szent félelemmel helyezték a sír párkányára. E kincs hiányzik már a katakombákból s mégis talán a betaposott vagy felszáradt vércsepppek világítottak a vak sötétségbe. A martyrének... a szűzek éneke... hogy milyen lehet, olvasd ki azoknak a nagy bűnbánó szenteknek könnyeiből, akik megrendültek a gondolatra, hogy ők szűz-énekkel a Báránytól majd nem kisérhetik.

A katakombák már nem temetők. A sírboltok, a folyósók falaiba vágott üregek üresen tátonganak. Hová lett halottjuk? Oltárok, templomok árnyában nyugosszák az örök álmot. Az üldözéstől megszabadult keresztény nép hamut hintett fejére s vezekelve szállt le fölmagasztalni azokat, akinek vére az egyház magja lett.

Igen sok volt a halott, tilos volt a temetés — ez a katakombák kérdésének rövid megoldása. S mikor kevesebb lett a halott, mikor az üldözések lezajlottak, mikor szabad lett a kereszténynek is temetni, a katakombák halottak lettek, jelenjük, jövőjük nem volt többé, halotti leplük csak multat takar.

A multnak — általános a tapasztalás — szomorú a sorsa. Feledjük, napirendre térünk felette. A kegyelet egy árnya, a kiváncsiság egy-egy szikrája csal csak vissza ehhez az elmult gyermekhez. A katakombák kiemelkednek valahogy ebből a feledésből. Az a halotti lepel egy olyan multat takar, melyet feledni, amely fölött egyszerűen napirendre térni nem lehet. Az a sok kezdetleges festmény a falakon igazolja az Egyház tanítását. Azokból a freskómaradványokból játszva olvassák ki, hogy az Egyház kétezer év előtt is úgy hitt, kétezer év előtt is azt hitte, amit most. Aki pedig szivét nyitva tartja, azt megérinti itt az idők szelleme. Megérti a vértanuságot, a vértanuk erősségét, ennek az erősségnek táplálóját, az imádságos lelket.

A Callixtus katakomba mélyén van egy szép szobor. Nagy, márványlapon fekszik a halott szent Cecilia. Olyan, mint egy derékba tört liliom. Valami kaszapenge törte derékba, de a liliom minden szépsége még rajta a lekonyult virágon. Egy előkelő, francia társaság áll a szobor körül s egy csuhás, trappista barát magyaráz. „Uraim" — kiált fel, küzd a szive az eszével... vajjon archeológiát mondjon... vagy elmondja gondolatát a nagy halottról... a lángot hiába fogjuk le dróthálóval, rövid vibrálás, erősködés után hatalmasan lobog ki az elfojtott láng a háló felett... „Uraim..." a trappista atya a szivére hallgat .. „ebben a gyenge leányban az imádságos lélek erőssége győzött... ez a katakombák szava, a katakombák korának rejtélye...

Valamikor szegényeknek hittem a kor keresztényeit; gondoltam: sírva kell sírni a sok élet pusztulásán... Ma más gondolaton vagyok: sírok az ember, az élet fogytán, de úgy találom, nagyobbak voltak az első keresztények, mint mi, többjük volt, mint minekünk. Volt gyengéd, finom lelkük. Most talán Diogenes lámpájával kellene kutatni a finom lelket, akkor a circus szúrós kavicsán, a durva bárd alatt garmadával akadt nagy lélek.

A katakombákba szeretnék levinni egyszer minden embert, mert akkor több lenne bennük a kis Tarzicius, a nagy Sebestyén, az angyali Cecilia erősségéből.

Ny. Z.

HIREK.

Személyi hír. Főpásztorunk hétfőn, e hó 2-dikán a déli gyorssal Aradra utazott az ottani ifjúság gyóntatására; onnét Temesvárra ment, hogy Glattfelder püspöknek visszaadja a látogatást s hogy megköszönje a tavalyi negyedévesek felszentelését. 6-dikától Pesten van, hogy megölelje a 80 éves édes jó anyját, a ki az nap ülte születése napját. Mint halljuk, 10-én tér vissza a Kegyelmes asszonnyal székhelyére. — Dr. László Mihály udvari tanácsos, képviselőnk fiával, dr. László Zoltánnal hétfőn az esti gyorssal városunkba érkezett, hogy résztvegyen Novák Ferenc polgármesterünk 30 éves jubileumán. Az állomáson sokan várták tisztelői és jóbarátai; Roska Miklós dr. rövid, de meleg szavakkal üdvözölte városunk közszeretetnek örvendő képviselőjét. Szerdán a déli vonattal utazott viszsza Budapestre.

Az első hajnali mise a Roráté a székesegyházban hétfőn volt teljesen őszies időben. Hasonlóképen hajnali misét tartanak reggel 6 órakor a szent Ferencrendiek templomában is.

Oltáregyletünk mult vasárnap tartotta imádását és gyűlését. A gyűlésen a beteg elnöknő helyett dr. Csubry B.-né alelnöknő elnökölt. Az igazgató kisérő szavakkal felolvasta a főpásztor adventi intelmét. Majd beszélt a csíkrákosi templomrablásról; beszámolt a szentségtartóra való gyűjtésről. Jelentette, hogy püspök urunk egy szép szentségtartóval lepte meg a híveket, kegyeletes szavakkal emlékezett meg dr. Vas Albert, Imets F. Jákó és Fábián Sándor haláláról. Elhatározták, hogy január hó 5-én Szentóra ájtatosságot tartanak; s a munkadélutánokat januárban megkezdik. A szentbeszédet főpásztorunk tartotta bűnbánatra és imádságra buzdította a nagyszámban jelenlevő híveket. A zárda énekkara gyönyörű énekeket adott elő. Szóval — az egylet méltóképen kezdette meg az adventi szent időt.

Özv. Majláth Györgyné, a mi kegyelmes asszonyunk e hó 6-dikán ünnepelte 80 éves születésnapját Budán, az őrgróf Pallavicini palotájában. Ez alkalommal Oltáregyletünk táviratban, a papnövendékek feliratban üdvözölték. A jó Istent kérjük, hogy még minél többször üdvözölhessük őt körünkbe, itt a püspöki aulában

30 éves jubileumát ülte Novák Ferenc polgármesterünk e hó 3-án, nevenapján. Az ünnepség délután 4 órakor a Vigadóban tartott díszgyűlésel kezdődött. A díszgyűlésre megjelent Szász József főispán, br. Bánffy Kasimir alispán, dr. Joksmann Ödön főjegyző s a vidékről többen. Az üdvözlő beszédeket az alispán, dr. Roska Miklós és dr. Balázs Endre tartották. A gyűlés végén díszalbumot nyujtottak át a jubilánsnak. — Este a Hungáriában 150 terítékű fényes bankett volt, melyen számos felköszöntő hangzott el: Szász József főispán a királyt éltett, dr. László Mihály képviselő a főpásztort s vá-

lasztóit éltette. Dr. Gál Béla a polgármestert éltette. Az egész ünnepség szép bizonyítéka volt a szeretetnek és ragaszkodásnak s elismerésnek a jubiláns személyét s működését illetőleg

A primásváltozás a hivatalos lapban. A hivatalos lap száma két királyi kéziratban intézi el végleg azt a válságot, a mely a hercegprimási méltóság körül támadt. A királyi kéziratok ezek:

Kedves Vaszary bibornok! Midőn vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére hozzám benyujtott lemondását az esztergomi érsekségről, kérelméhez képest elfogadom, teljes elismerésemet fejezem ki iránt és házam iránt mindenkor tanusított hűségeért és a haza javára teljesített kiváló szolgálataiért. Kelt Budapesten, 1912. évi november 20-án. Ferencz József s. k., Zichy János gróf s. k.

Vallás- és közoktatásügyi miniszterem előterjesztésére Vaszary Kolos bibornoknak a hercegprimási méltóságról és az esztergomi érsekségről történt lemondását saját kérelméhez képest elfogadván, 1913. évi január 1-től kezdődőleg Magyarország hercegprimásává és esztergomi érsekké Csernoch János dr. belső titkos tanácsosomat, kalocsai érseket kinevezem. Kelt Budapesten, 1912. évi november 20-án. Ferencz József s. k., Zichy János gróf s. k.

Gimnáziumi ünnepség december 8-án. Az erdélyi róm. kath. státus főgimnáziumának tanári testülete és tanulóifjúsága 1912. évi december hó 8-án, a Szeplőtelen Fogantatás ünnepén a Boldogságos Szűz tiszteletére az intézet tornacsarnokában délelőtt fél 11 órakor nyilvános ünnepséget rendez. Az ünnepség műsora: 1. Dicsérjük Jézus Szentséges Szűz Anyját. Ének Lányi-Greksa: Cantatéból, előadja a vegyes kar. 2. Mindszenty Gedeon: Magyarország Védasszonya; szavalja Schatt László III. oszt. tan. 3. „O Sanctissima"; előadja a vegyeskar. 4. Ünnepi beszédet mond Imre Lajos főgimnáziumi tanár. 5. „Áldva zeng hű néped ajka" ének a Lyra Coelestis gyűjteményből; előadja a vegyeskar. 6. Kőrösi Albin: „A Bold. Szűz szeplőtelen fogantatásának ünnepére"; szavalja Kryzewszki Jenő VIII. oszt. tan. 7. I. Slumicko: „Cavatina", hegedű-quintett harmonium kisérettel. — Az intézeti ünnepségre külön meghivót nem bocsátanak ki, azért ezúton felhívjuk a nagyközönségnek és az iskola iránt érdeklődőknek szíves figyelmét, hogy ezen szépnek és tanulságosnak igérkező gimnáziumi ünnepségen mennél nagyobb számmal megjelenni és résztvenni szíveskedjenek.

Uj alapítvány. A gyulafehérvári róm. kath. főgimnáziumnak egy derék, régi tanítványa 200 K-t küldött jutalomdíj alapítványnak, a melynek kamataiból egy IV. osztályú érdemes tanuló kap jutalmat az iskolai év végén a tanári testület kijelölése alapján. Az új alapítvány „Csathó-féle jutalomdíj alapítvány", létesítője Csathó György Gyula, 34 éven át volt villányi gyógyszerész és a Pécsi Napló munkatársa. Megérdemli, hogy levelét, a melylyel az alapítványt megküldte, okulásul közöljük:

„Az Isten kegyelme és jósága folytán, midőn 34 évi itteni működésem után e hónap 30-án Villányból elköltözöm és azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy a mellékelt okirat szerint az egyidejüleg utalványozott 200 Koronát a gyulafehérvári róm kath. főgimnázium IV. osztálya egy érdemes tanulójának felajánlhatom. Teszem ezt azon kedves visszaemlékezéssel, hogy a régen elmult gyermekkorom éveit Gyulafehérvárt töltöttem és a főgimnázium egyik szegény tanulója voltam, akit az Istenben boldogult Biró Béla volt kolozsvári apátkanonok úr, családom jóakarója erkölcsileg és anyagilag támogatott. Midőn a IV. osztályt elvégeztem, Mihelyes Zsigmond gyógyszertárában 3 évig voltam gyógyszerész-gyakornok és egy évig asszisztens. 24 éves koromban Budapesten sok nélkülözés és kitartás után elvégeztem az egyetemi tanulmányaimat s egy évre reá megnősültem és Villányban gyógyszerész jogot vettem. Röviden leírtam jószándékkal tett szerény ajánlatomat, kérem, hogy azt kegyesen fogadni szíveskedjék."

Ez a szép tanítványi hála és megemlékezés megérdemli, hogy nyilvánosságra bocsássuk: vajha a nemes példa másokat is buzdítana hasonló hálára státusi főgimnáziumaink iránt, amelynek ilyen derék tanítványok támogatása mellett alapítványaikkal a jövőben még több jót tehetnének. Vivant sequentes!

Dr. Cholnoky Jenő egyetemi tanár, ki egy izben nálunk tartott előadásával meghódtotta közönségünket, január hónapban az Oltáregylet javára ismét előadást tart az Edison-moziban vetített képekkel.

Az Erdélyi Róm. Kath. Tanítóegyesületek Szövetsége megbizásából Zsögön Zoltán tképző tanár, szövetségi elnök a napokban nyolc tanítóegyesület és csaknem ezer tanító nevében egy folyamodványt nyújtott be a magyar országgyűlés képviselőházához dr. Issekutz Győző országgyűlési képviselő ellenjegyzése és közvetítésével. A folyamodványban a Tanítóegyesületek Szövetsége Kovács András tképző tanár közgyűlési indítványa alapján — a felekezeti tanítók fizetésének az államiakéval törvényhozásilag leendő egyenlősítéseért, a családi pótlékért, a kántori jövedelmek a tanítói fizetéstől való szétválasztásáért s végül a székelyföldi, nyűgös kepe megváltásáért fordult az ország törvényhozó testületéhez.

A piskitelepi Oltáregylet folyó 1912. évi december hó 7-én, szombaton a Mohilla-féle vendéglőben a római katholikus egyház javára műsoros estélyt rendez. Szabad előadást tart Rass Károly tanár.

Az Acta Apostalicae Sedis 19-ik számának rövid tartalma:

1. Őszentsége búcsút engedélyez azon mexikói híveknek, kik röpimát mondanak a guadelupe-i Boldogasszony tiszteletére.

2. Azokna, kik misézés után elmondják az „obsecro te, dulcissime Domine..." kezdetű imádságot, elengedi a szentmise alatt lekövetett hibákat.

3. Főpapi kinevezések. Latin szertart. 6 érsek, 10 püspök. Sáz szertart. 1 érsek, 3 püspök.

4. Utasítás a portugál papsághoz: A

A pécsi 1907. évi orsz. kiállitáson az Orsz. Iparegyesület által nagy ezüst éremmel kitüntetve.

Számos évek óta a pécsi székesegyház és sok más plébániai templom viaszgyertya, örökmécs, olaj szállitója.

Alapittatott 1829-ben. Telefonszám 424.

KRISZTIAN JÓZSEF és FIA

méhviaszgyertyagyár, méz, fáklya és viasz raktára

PÉCSETT.

Főüzlet: Szigeti országút 3. sz.
Fióküzlet: Jókai-tér 9. szám.

Ajánljuk a főtiszt. plébános urak becses figyelmébe kitünő minőségű és az egyház rendeletének megfelelő valódi méhviaszból készitett templomi és egyéb viaszgyertyáinkat bármily nagyságban és az összes templomi kellékeket.

Kivánatra árjegyzékünket bérmentve küldjük.

püspöki kar rendelkezései szerint igazolják a kormány által felajánlott évi járadékok ügyében.

A Rota döntése a Roguin-Saillet kötelékí válóperben. A kényszer nem lévén beigazolva, a házasság érvényben van.

6. Üdvözlő és köszönő levelek.

7. Kitüntetések és cimek adományozása.

CSARNOK.

Száguldó meteorok.

Irta: **Ádám Éva.**

— Tudom, felség. Érzem.

Bohó gyermek. Készülj hát vidáman a kézfogódra. Nehány hét mulva, vagyis 1802. év január hó 3-án ott tartjuk meg a Tuileriákban. És ezzel jobban odakötlek sorsomhoz.

— Köszönöm... szólt Hortense hálásan.

És hogy meglásd, hogy Napoleon a szivével is dolgozik, nemcsak az eszével, ezennel gyermekemmé fogadlak téged is, Hortense, és testvéredet Eugent is. Erről legközelebbről a hivatalos okmányt is kiállítom. Igy édes gyermekem; hadd szorítsalak a szivemhez. Meg kell érezned, hogy csak azok lehetnek nagyok, a kik összetartanak.

— Hű szövetségesed leszek, atyám, császárom, barátom, mindenem.

A császár mosolyogva emelte fel Hortense szép, okos fejét és azt kérdezte:

— Még mindig nem bocsátod meg Beanharnais tábornok özvegyének, hogy Bonaparte Napoleon felesége lett?!

Hortense elpirult. Leányos bájjal és naivsággal, de a korán érett filozófus lelkek komolyságával felelt:

— Hanem azért a nő: csak egy férfit szeressen egy életen...

— Leányálom, Hortense. Tiszta és lehetetlen, de szép. Becsüllek e hitedért és — e pillanatban irigylem az öcsémet, Lajost.

Hortense megremegett e szavakra, mintha maga is félt volna, hogy ez a hit elszáll a Lajos oldalán.

A nagy császár elbúcsúzott a kis mostohától és tréfásan szólt:

— Légy vidám és készülj esküvődre. Nővéreimtől kérhetsz tanácsot.

— Ők okosak, bölcsek, szellemesek, szólt szeliden Hortense, mire a császár kedélyesen közbe kacagott:

— Igen: ők okosak, bölcsek, szellemesek, de kiállhatatlanok! Szeszélyesek, idegesek. Hát Isten áldjon, gyermekem. Köszönöm ezt a nyugalmas órát neked. Még egy kérdést: az a hited, hogy a férfinek se szabad egy életen kettőt szeretnie...?

Hortense nem nézett a császárra. Lehajtotta a fejét és hallgatott.

*

Napoleon nászajándékul a hollandiai királyságot adta Lajosnak, és Hortensenak. A távozók tiszteletére udvari bál van. Egy fehér haju, testben-lélekben előkelő asszonyt látunk a teremben, kinek gyermekei immár valamennyien történelmi magaslatra emelkedtek. Csak Bonaparte Károlyné, Raolino Leticia, a korzikai nagy nő maradt meg polgári egyszerűségében. Fia egy millió jövedelmet biztosított neki, de ő mindamellett nagyon takarékos volt. Csak a jótékonyságnak élt. Ramolino Leticiát sehol sem lehetett látni az udvari ünnepségeken. E miatt fel is szólalt a császár:

— Asszonyom! Napoleon anyjának kötelességei vannak.

A mai estélynek különös jelentőséget adott, hogy jelen volt az egész Bonaparte család és az ősz korzikai anya is, akit a történelmi utókor „mater regum" névvel tisztelt meg. Hiszen nyolc gyermeke közül, majd mindeniknek korona volt a fején.

Habár az ősz édes anya utolsó pillanatig ellenezte a Lajos és Hortense esküvőjét, most, a mikor már lecsendesült lelkében a tiltakozás, távozó fia tiszteletére Ramolino Leticia is megjelent a búcsú estélyen. Külső és belső lényegében oly tiszteletreméltó volt a „mater regum" hogy jelenléte szinte ünneppé avatta a vigasságot.

A császár maga is megpróbálta a táncot, de mivel érezte, hogy ebben legkisebb tisztje is túlhaladja őt: lemondott arról, de azért igen jókedvüen jött-ment a vendégek között. Sastekintetével mindent észrevett. Junot tábornokhoz lép és igy szól:

— Halálsáppadt ön tábornok...

— Mi baja? Kit illettek termeimben, indulatos szavai?

— Felség! Bocsásson meg...

— Tudni akarom!

— Családi ügy...

— Azt is tudni akarom! — parancsolta Napoleon, mire Junot tábornok akadozva, sápadva szólt:

— A feleségem és Metternich herceg...

— Honnan tudja, tábornok? Ne képzelődjék, szólt röviden a császár

— Felség! egy kis dominó árulta el....

— Meg kell tudnia a dominó nevét tábornok! A többi az én dolgom! A császár jelenlétében pletykának helye nem lehet! — Miért nem teljesíti parancsomat, Junot tábornok?

Junot halálsáppadt lett, alig hallhatóan szólt:

— Szükségtelen, felség... tudom a nevet... Kezemet ökölbe szorítja e név varázsa, hogy meg ne fojtsam a rágalmazót...

Kínos, feszült csend támadt. Nem lehetett volna eldönteni, melyik sápadtabb, a császár-e, vagy a tábornok.

Napoleon a homlokához kapott hirtelen, aztán gyorsan, halkan szólt:

— Távozhatik, tábornok...

Abban a pillanatba mindent kitalált már Napoleon. — Tudta, hogy a dominó csak a nővére, Karolina lehetett, aki igy állt bosszút Metternich hercegen, amiért szerelmével elpártolt Junotnéhoz.

Egyenesen Karolina keresésére indult Napoleon. Amint a termeken áthalad, különös zaj, mozgolódás szalad át a levegőn. A katonatisztek csapatosan hagyják el a báltermet. Kínos csend támad, merre a császár elhalad; az arcokra ráfagy a mosoly. Érez valamit a nagy császár; sejti, hogy ismét botrány történt az udvari bálon, hiszen talán soha egy sem mult el anélkül, hogy valamelyik családtag szertelen nagyzolásában valami izetlenséget ne követett volna el. Most is az történt. Hitelesen feljegyzett eset, hogy Muratné asszony figyelmét, aki pedig ő maga is gyönyörű fiatalságban és szépségben pompázott: egy kis irigységgel vegyesen, felkeltett egy bájos, graciózus, táncoló asszony.

— Ki az a nő? — kérdezte palotahölgyétől.

— Nem tudom, asszonyom.

— Ugy? Hát senki sem őrzi e palota tekintélyét. Ki tartja hát számon a meghivottak névsorát? Felelőssé teszem önt e nőért! Azonnal tudakolja meg kilétét és jelentse.

A fiatal nő egy gárdatiszttel táncolt és e pillanatban meglepetve álltak meg.

— E hölgy, asszonyom, M... bajtársam felesége.

— Férje tényleg hivatalos e bálra, de ön...

— Asszonyom, — szólt a nő szörnyű zavarában, — én jöttem el; férjem a spanyolországi csapatnál van e pillanatban, védtelenül állok, ha arra szüksége lehet egy katonatiszt nejének a császári palotában.

— Vakmerő asszony! — kiállt fel Murat Karolina. Azonnal ki kell vezetni a teremből!

A szerencsétlen fiatal asszonyra ki volt mondva a halálos ítélet. Egy gárdatiszt karján, aléltan hagyta e la termet és Murat Karolina szörnyű elvakultságában nem vette észre, hogy mindenek fölött közönséges jellem. A megsértett asszonyt férje ezredének gárdatisztjei valamennyien követték és a botrány szájról-szájra suhant.

A távozó tiszteket, az esetről mit se tudva még akkor, a császár állította meg e szavakkal:

— Bajtársaim, katonák, mindenki távozhatik e teremből, de a császárt egyetlen katonája sem előzheti meg ebben...

— Bocsánat, Felség!

(Folyt. köv.

IRODALOM.

„Borromeus" hitszónoklati folyóirat (Győr; előfizetése 8 korona) most megjelent első számával belépett XXVII. évfolyamába. E derék füzetben ádventre és karácsonyra közöl igen értékes, tartalmas és lendületes szentbeszédeket, valamint szent Miklós napjára, az év utolsó estéjére, Mária-Kongregáció tagfölavató ünnepélyére s árvaházi, kórházi és szegényházi karácsfa ünnepélyre. A lelkipásztorok igen jó hasznát vehetik az igehirdetésben. Tartalma is tájékoztat erről:

Ádvent. Karácsonyra előkészítő szt.-beszéd-sorozat. Gerebenics Sándor, szerkesztőtől.

1. Ádvent I.vasárnapjára: Az ádvent jelentősége.

2. Boldogasszony szeplőtelen fogantatása ünnepére: Örvendetes ádvent.

3. Ádvent III. vasárnapjára: Vigasztelés ádvent. Dr. Hász István, győri püspöki szertartótól.

4. Ádvent IV. vasárnapjára: Gyötrelmes ádvent.

5. Karácsony ünnnepére: Az Isten fényességének hatása. Dr. Tóth József, szombathelyi apátkanonoktól.

6. Szent István első vértanu ünnepére: Krisztus hűséges és erős bajnoka. Dr. Hász István, győri püspöki szertartótól.

7. Karácsony után való vasárnapra: Jézus személyének nagy jele Plébánostól.

8. Szent Miklós püspök ünnepére: Milyen azigazi irgalmasság? Káptál-tól.

9. Év utolsó estéjére: Lelki számadás. Dr. Tóth József, szombathelyi apátkanonoktól.

10. Árvaházi karácsonyfa ünnepélyre.

11. Kórházi karácsonyfa ünnepélyre.

12. Szegény gyermekek karácsonyi fölruházása alkalmára. Gerebenics Sándor, szerkesztőtől.

13. Mária-Kongregáció női tagfölavató ünnepélyére: A b. Szűz Mária zászlója. Dr. Hász István, győri püspöki szertartótól.

Szerkesztői üzenetek.

Budapest. Besoroztuk mind — az egyik az Ol. E. lapban jön. Csak irjon rövid dolgokat az emlitett témákról. Köszönet és üdvözlet. j

Viszakna. A papi nyugdijalap szabályainak u tervezetét a nov. hó 13-án tartott értekezlet elkészitette. Felszólalása tehát megkésett. Azonban az értekezleten szó volt azokról a dolgokról is, melyeket cikkében fejteget. Elméletileg sok dolog igaz, de gyakorlatilag nem, mind kivihető, mivel hiányzik a „nervus rerum gerendarum"

M. Ha nincs rosz akarat, hanem „butaság" — akkor kár ellenük harcba menni. Mi erre nem vállalkozunk. Oly kicsiny ez a kör, melyben az a lap mozog — minek csináljunk reklamot. A „butaság"-ra a legjobb válasz az, ha nem járatják. Üdvözlet.

Fleischer János

(Keresztény katholikus cég.)

egyházi ruha és reverenda szabó

PÉCS, Ferenciek-u. 9.

Évek hosszú gyakorlata képesit a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott **reverendák** és **cimádák, papi civil öltönyök** előállitására.

Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készitésére rendeztem be. **Mindennemü egyházi ruhák:** casulák, pluvialék velumok, baldachinumok, minisztrán ruhák zászlók, lobogók, karingek, álbák, kehelyruhák stb. készittetnek.

Nem kell sem Budapestre sem Bécsbe menni. Üzletem **versenyképes** minden pesti vagy bécsi céggel úgy **szabászat, mint ár** és **minőség** tekintetében. Tessék meggyőződni róla. **Egyházi ruhák javitása olcsón** és **jól** eszközöltetnek.

Költségvetés és árjegyzék ingyen! Személyesen is megjelenek!

Pályázat.

A szerdahelyi (Szeben vm.) róm. k. osztatlan elemi népiskolánál megüresedett kántortanitói állásra pályázatot hirdetünk.

Javadalmazás: I. készpénzben 913 K. II. haszonélvezete 9 és fél hold prima classis szántó és haszáló 431 négyszögöl udvar és konyhakert 800 négyszögöl faiskolának. Lakása 2 szoba minden mellékhelyiséggel, gazdasági épületekkel. Uj iskola és tanitói lakás terve miniszterileg elfogadva és 1913 évre engedélyezve. Jogosultnak korpólék. Kántortanitói oklevéllel esetleg szolgálati bizonyitványnyal fölszerelt kérvények december 31-ig alulírt iskolaszéki elnökhöz küldendők. Kinevezés után az állás azonnal elfoglalandó.

Várady Gyula,
isksz. elnök.

Templomok, oltárok, szószékek festését és aranyozását **elvállalja a legjobb kivitelben és jutányos árban**

URBÁNSZKY FÜLÖP müfestő

KOLOZSVÁR, Sörház-u. 2.

Költségvetést, új tervek készitését dijtalanul elvállalom.

Hinger József

asztalos mester Gyulafehérvár

Széchenyi-utca 10. sz., (saját ház) a Jickeli-féle vasraktárral szemben

KÉSZIT épület munkát, festett, massiv és fournéros butormunkát, portálé és boltberendezést, úgyszintén javitásokat is elfogad. Szállit és lerak tölgy és bükkparketát. Árjegyzék szerint vendéglői, irodai és ebédlőszékeket, tükröket méret szerint. Raktáron tart minden fajta fakoporsókat is.

Lelkiismeretes és pontos kiszolgálás. — Szolid árak. Tervrajzok dijtalanul készittetnek.

Hirdetések felvétetnek a Kiadóhivatalban.

GÉPOLAJ!

Értesités! Legközelebb üzembe jön **Amerikai rendszerü gépolajgyáram.** E nemben s ily módon **legelső az egész ország területén.** **Mindenfajta gép- és henger-olaj minden minőségben.**

BENZIN fogyasztók

figyelmét ezuton vagyok bátor ujonnan épitett s a modern technika legujabb vivmányainak megfelelően felszerelt **benzinrektifikációm-ra** felhivni. Ezen készülék segitségével legelső minőségü finomitott és kétszer tisztitott, **motorbenzint, automobilbenzint, foltitisztitóbenzint** több minőségben, teljesen szagtalanul, gyógytári célokra is, továbbá **gazolint** (világitási célokra), **hidrürt** (gázfejlesztésre), **extraktiós benzint** és **terpentinpótlékot** gyárthatok, mely elsőrendü termékeimet mérsékelt áron, pontos és gyors kiszolgálás mellett ajánlom tisztelt vevőimnek. — Legfinomabb **király- és szalonpetroleum!** Mindennemü ásványolajtermékek; **motorhajtó olajak, mozdonyfütő- és gépkenő-olajak!! — Tüzelő olajak!!**

BARUCH·JEREMIÁS

kőolajfinomitógyára Maros-Vásárhely.

Ruzsinszky Béla

géperőre berendezett oltárépitő műhelye

PÉCS, MAJLÁTH-U. 25. SZ.

Megbizható katholikus cég!

A pécsi orsz. kiállitáson az iparművészeti társulat által arany éremmel kitüntetve.

Készit és elvállal

mindennemű templom berendezési és felszerelési tárgyak, u. m.:

oltár, szószék, gyóntatószék, templompadok, szentély-korlát és egyéb felszerelési tárgyak készitését, szállitását, régi oltárok aranyozását és átalakitását.

Pontos rajzzal és költségvetéssel készséggel szolgálok.

Több kisebb méretű vagy több nagyobb megrendelésnél személyes megjelenés.

Lelkiismeretes kiszolgálás!

Több elismerő nyilatkozat!

Püspöki Lyceumi Könyvnyomda

bérlő SCHÄSER FERENC

KÖNYV- és PAPIRKERESKEDÉS, KÖNYVNYOMDA

KÖNYVKÖTÉSZET — GYULAFEHÉRVÁR.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát mindennemű irodai cikkekben, iró- és fogalmazványpapirosokban, stb.

Teljes irodaberendezések modern amerikai rendszerben.

Egyházi nyomtatványok

mindig raktáron vannak és azonnal szállithatók.

Linotyp betüszedő- és más új gépekkel fölszerelt könyvnyomdámban

mindennemű nyomtatványok kifogástalan minőségben ***versenyképes*** *árak mellett készittetnek.*

Minden — bárhol és bárki által hirdetett könyv, zenemű vagy folyóirat általam eredeti áron beszerezhető. Árjegyzék és költségvetés ingyen!

Boda József

orgona- és harmonium-épitő

CSIKTAPLOCÁN.

Van szerencsém a főtiszt. papság és m. t. egyháztanács tudomására hozni, miszerint orgona- és harmonium-épitő

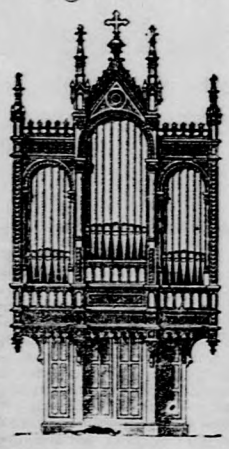

műhelyemet teljesen ujonnan rendeztem be, minek utánna módomban áll a legnagyobb szabású orgona-épitését is elvállalni. Bárminemű javitásokat átalakitásokat jutányos árban, pontosan eszközlök.

A n. é. közönség pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

Boda József orgona- és harmonium-épitő

CSIKTAPLOCÁN.

ALAPITVA 1898. **ALAPITVA 1898.**

Valóban jó

és szépen égő

méhviaszgyertya

4 kilótól kezdve bérmentve kapható

Dokupil Lajos

viaszgyertya gyárosnál

NAGYLÉVÁRDON.

(Pozsonymegye.)

Nagyobb vételnél 15—20% árengedmény.

Árak kilónként:

2·40 K., 3·20 K., 4 K., 5 K., II.

Nyomtatott Schäser Ferenc Püspöki Lyceumi könyvnyomdájában Gyulafehérvárt.